

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

С91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

С91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

Западня Владислава	ПРАВОВИЙ СТАТУС ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ	61
Зозуля Ольга	ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ	64
Іванченко Лариса	КВАЛІФІКАЦІЯ ГОТУВАННЯ ТА ЗАМАХУ НА ЗЛОЧИН ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА ЇХ СКОЄННЯ	68
Каменчук Тетяна	ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПОЛІТИЧНУ АКТИВНІСТЬ МОЛОДІ	71
Торпан Юрій	ТЕНДЕНЦІЇ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ НА ГРОМАДЯНСЬКУ АКТИВНІСТЬ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	77
Кохно Софія	МАСОВО-КОМУНІКАЦІЙНІ ПОДІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	81
Кравченко Анастасія	АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ	84
Кушніренко Ірина	НЕДІЙСНІСТЬ ТА НІКЧЕМНІСТЬ ПРАВОЧИНУ: ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ВСТАНОВЛЕННЯ	86
Лагутін Микита	ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ	86
Лебедь Марія	ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ СУПЕРЕЧНОСТІ НАВКОЛО ЗАНГЕЗУРСЬКОГО КОРИДОРУ	90
Ляшенко Софія	ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КРИЗ	94
Малець Вікторія	ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ НАТО В УРЕГУЛЮВАННІ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ	98

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (ст. 100 «Електронні докази»). Визначає поняття електронних доказів, порядок їх подання та дослідження в цивільному судочинстві.
2. Гусєв О. Ю. Правові презумпції та оцінка достовірності електронних доказів у цивільному процесі // *Правова держава*. 2019. № 35. С. 61–71.
3. Дяченко С. В., Шевчук В. Р. Електронні засоби доказування в цивільному процесі // *Правова держава*. 2021. № 42.
4. Штефан А. С. Електронні докази: ознаки та особливості використання // *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6.
5. Парасюк М. В. Електронні (цифрові) докази в цивільному процесі // *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025.
6. Погорецький М. А. Цифрові (електронні) докази та цифрова форма доказів: розмежування понять і його значення для кримінального процесуального доказування // *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2026.

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

Зозуля Ольга Юрїївна

Студентка 3 курсу спеціальності 081 «Право», Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук, Університет Ушинського, м. Одеса

Науковий керівник:

Долженков Олександр Федорович,

д. юрид. н., професор, професор кафедри

політичних наук і права,

Університет Ушинського, м. Одеса

У нинішніх умовах розвитку суспільства особливої гостроти набуває питання злочинності серед неповнолітніх. Неповнолітні становлять особливу

категорію суб'єктів кримінального права, адже їхній фізичний та психосоціальний розвиток ще не завершений. Це зумовлює потребу спеціального підходу до кримінальної відповідальності й покарання. Зростання правопорушень серед молоді, вплив соціально-економічних проблем, воєнного стану та поширення девіантної поведінки вимагають удосконалення механізмів кримінально-правового реагування.[1]

В Україні кримінальній відповідальності підлягають особи, яким на момент правопорушення виповнилося шістнадцять років. Водночас стаття 22 Кримінального кодексу встановлює винятки: за окремі тяжкі діяння відповідальність може наставати з чотирнадцяти річного віку. Особи віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років несуть кримінальну відповідальність лише за найбільш небезпечні умисні злочини. До них належать умисне вбивство, посягання на життя державних чи громадських діячів, працівників правоохоронних органів, суддів, захисників, тяжкі тілесні ушкодження, терористичні акти, бандитизм, зґвалтування, а також окремі корисливі та насильницькі злочини - крадіжка, грабіж, розбій, вимагання, умисне пошкодження майна, незаконне заволодіння транспортом, хуліганство тощо. [2]

Поряд із загальними положеннями про кримінальну відповідальність осіб також встановленні спеціальні правила щодо неповнолітніх, це обумовлено психофізіологічними та соціальними характеристиками неповнолітнього віку. Зокрема, неповнолітнім властиві недостатня сформованість психічних процесів, відсутність належного життєвого досвіду, недостатній рівень соціальної зрілості, а також нестійкість поведінки та емоційної сфери. У наслідок цього неповнолітні не завжди усвідомлюють в повній мірі наслідок власних дій та передбачити можливі наслідки.

Саме тому законодавець передбачає для неповнолітніх особливий порядок реалізації кримінальної відповідальності та призначення покарання. Ці особливості можемо спостерігати у нормах, які регулюють питання звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності, застосування до них примусових заходів виховного характеру, визначення видів покарань,

особливостей їх призначення, звільнення від покарання та його відбування, а також порядку погашення і зняття судимості.

Однією з ключових особливостей кримінальної відповідальності неповнолітніх є можливість їх звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Відповідно до ст. 97 Кримінального кодексу України, неповнолітній, який уперше вчинив кримінальний проступок або необережний нетяжкий злочин, може бути звільнений судом від кримінальної відповідальності, якщо буде встановлено, що його виправлення можливе без застосування кримінального покарання.

Кримінальний кодекс України також визначає спеціальну систему покарань, які можуть бути застосовані до неповнолітніх. Згідно зі ст. 98 КК України до основних видів покарань належать: штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт та позбавлення волі на певний строк. Додатковими покараннями можуть бути штраф і позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Міжнародні стандарти забезпечення прав неповнолітніх є складовою загальної системи міжнародних стандартів прав людини та спрямовані на врахування особливостей правового статусу дитини як учасника кримінального провадження. Їх основою виступають принципи гуманізму, справедливості, поваги до людської гідності, пріоритетності інтересів дитини та забезпечення її всебічного захисту. Ключове значення мають Конвенція ООН про права дитини, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, Пекінські правила, Гаванські правила, Ер-Ріядські керівні принципи та інші міжнародні документи, які закріплюють мінімальні стандарти поведінки з неповнолітніми учасниками кримінального провадження.

Щодо видів покарань, що застосовуються до неповнолітніх, то основні покарання включають: штраф - лише за наявності у неповнолітнього самостійного доходу; громадські роботи - призначаються особам віком від 16 до 18 років на строк від 30 до 120 годин, із обмеженням тривалості щоденного виконання; виправні роботи - застосовуються на строк від 2 місяців до 1 року з

утриманням частини заробітку; пробаційний нагляд - полягає в обмеженні певних прав і обов'язків засудженого з одночасним здійсненням соціально-виховного контролю без ізоляції від суспільства; позбавлення волі на певний строк - призначається як винятковий захід, із максимально скороченими строками порівняно з дорослими засудженими. Також можуть застосовуватися такі інститути як дійове каяття, примирення з потерпілим, передача на поруки, зміна обстановки, умовно-дострокове звільнення .

Законодавство передбачає два основні види звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності це застосування примусових заходів виховного характеру (ст. 97 КК України) та у зв'язку із закінченням строків давності (ст. 106 КК України). [3]

Система звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності в Україні побудована на принципі пріоритету виховання над покаранням.

Правове регулювання кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні характеризується комплексним, диференційованим та гуманістичним підходом, спрямованим на забезпечення виправлення особи та її подальшої успішної інтеграції в суспільство.

Отже, кримінально-правове регулювання відповідальності неповнолітніх в Україні ґрунтується на поєднанні принципів гуманізму, індивідуалізації та пріоритету виховного впливу. Воно спрямоване не лише на реагування на вчинене правопорушення, але й на забезпечення умов для виправлення особи та її подальшої соціальної адаптації.

Список використаних джерел:

1. Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні : монографія. Київ : Атіка, 2004. 240 с.
2. Єгорова Ю. В. Умовні види звільнення неповнолітніх від покарання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Дніпро, 2015. 20 с.
3. Романюк В. В. Кримінальне судочинство щодо неповнолітніх: монографія. Харків : Мадрид, 2016. 252 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**